

AIGUARDENTS DE CEREALS I PATATA

Whisky

És el producte de la destil·lació de cereals, principalment sègol, morenc i ordi. Els principals productors són Escòcia, Irlanda, Canadà, i els Estats Units.

Whisky escocès

Destil·lat dues vegades en grans alambics discontinus de coure anomenats "pot still". De la primera destil·lació s'obté un líquid anomenat "low wine", i s'hi separa l'alcohol del líquid fermentat. Després es torna a destil·lar desaprofitant els caps i cues i recollint un whisky d'uns 58° que es rebaixarà amb aigua pura fins a 55°.

Així s'obté un whisky jove, preparat ja per a la seva etapa d'envelliment. Es necessiten uns 30 kg. d'ordi per aconseguir 12 litres d'aiguardent i ja tenim el característic whisky de malta escocès (MALT WHISKY).

Utilitzant l'alambí continu (patent still) s'elabora el whisky de gra (GRAIN WHISKY). Es diferencia del de malta principalment pel fet que els cereals dels quals es treu l'aiguardent són una barreja i no es "maltegen".

És d'aquest tipus de whisky d'on surten els famosos "BLENDED" o barreges de whisky que constitueixen el 85 % de la producció del whisky a Escòcia.

La zones de producció més importants es concentren en quatre comarques naturals que són Highlands, Lowlands, Campbell Town i Islay.



El whisky es coneixia a Escòcia ja en el segle XV però va ser en el XIX quan es va introduir en els mercats de tot el món gràcies a cinc fabricants escocesos, els més importants de l'època i que encara mantenen el seu prestigi avui dia. Aquests destil·ladors són:

- James Buchanan ("Black & White" i "Buchanan's de luxe")
- Tommy Dewar ("White Label" i "Ancester")
- John Haig ("Haig Haig" i "Dimple Scotch")
- Johnny Walker ("Johnny Walker" i "White Label")
- James Logan Mackie ("White Horse" i "Logan's de Luxe")

Hem de diferenciar les marques de whisky de malta dels blended, i els més importants són:

Whisky de malta:

The Glenlivet	Cardhu	Mortlack
Glen Grant	Tomatin	Rosebank
Macallan	Glen Mhot	Springbank
Glenfargas	Duffown	Glen Scotia
Strashila	Glenfiddich	Highland Park
Knockando	Isle of Jura	

Blended:

Black & White	White Horse	Haig & Haig
Johnny Walker	Vat 69	Cutty Sark
Long John	Ballantines	Teacher's
Chivas Regal	100 Pipper's	Ambassador
JB	Bell's	Passport
William Lawson's		

Hi ha moltes més marques, però potser aquestes són les més conegudes.



Whisky irlandès

L'irish whisky, anomenat pels irlandesos com a "Whiskey" s'elabora també amb ordi maltejat barrejat amb blat de moro i de vegades d'altres cereals com civada, sègol o blat.

La principal diferència amb l'escocès és que els irlandesos no utilitzen fum de turba per assecar la malta, tal com fan els escocesos sinó pur i simple carbó, que no li aporta cap aroma, i a més el destil·len tres vegades mitjançant el sistema "pot still".

Les marques més conegudes són:

Bushmilles Black Label
Jameson
Power's

Crested Ten
Paddy
Tullamore Dew



Whisky nord-americà

El primer whisky que es va elaborar en aquelles terres va ésser el RYE o whisky de sègol en el segle XVII. El RYE és un whisky de sègol al qual s'afegeix malta d'ordi, moresc i llevat. És destil·lat amb alambí continu i envelleix en barrils de roure nous i cremats per dins. Resulta un aiguardent pesat i una mica bast.

Un altre tipus de whiskey (a Nord-Amèrica també s'anomena whiskey) és el CORN, a base de moresc, destil·lat com el Rye i envellit en barrils sense cremar.

Finalment va aparèixer el BOURBON, originari de Kentucky, amb un 60-80% de moresc, i la resta, ordi maltejat i sègol. És més dolç, molt aromàtic i afruitat. Ha d'envellir un mínim de dos anys en barrils de roure nous i cremats per dins.



En les ampolles de bourbon es poden llegir algunes de les seves característiques, indicades amb els següents noms:

BOTTLED IN BOND: Whisky que pot arribar fins a vuit anys d'envelliment, essent el seu procés d'elaboració supervisat pel govern.

STRAIGHT: És el que porta menor proporció de moresc.

BLENDED: Barreja de whisky de diversos tipus.



Algunes de les marques més conegudes d'aquest tipus de whisky, que es poden trobar al nostre país són:

Old Forester
Jack Daniel's
Old Crow

Four Roses
Old Gran Dad
Jim Beam

Harper
Old Taylor



Whisky canadenc

És un whisky de morenc i ordi, lleuger, sec i amb un sabor afruitat. S'envelleix en barrils de roure durant tres anys com a mínim encara que la majoria els hi deixen fins a vuit anys. Així neixen diferents tipus de whiskys "singles" o individuals, amb els quals s'elaboren els blended, que és com es consumeixen generalment.

L'expansió del whisky canadenc es va produir l'any 1920 per mitjà de l'empresa "Seagram", que actualment s'ha instal·lat fins i tot a Escòcia on hi elabora el famós "Chivas Regal". El mateix ha succeït amb un altre gran empresa canadenca, la Hiram Walker ("Doble V").



Canadian Club.



Servei del whisky

- * Sol, en copa baló.
- * Amb gel, en vas "on the rocks".
- * Amb soda, ginger ale, aigua, cola, etc., en vas long-drink.



Vodka

Aiguardent de blat que s'elabora a Polònia, Romania, als països bàltics i als països ex-soviètics, que pot arribar fins els 80°, però que generalment oscil·la entre els 35 i els 45°.

Abans també s'elaborava amb patata però actualment aquest tipus de vodka pràcticament ha desaparegut. L'única marca coneguda actualment de vodka a base de patata és la polonesa "Luksusowa".



El vodka s'ha de beure jove i ben fred, ja que natural perd bastant del seu sabor; com a acompanyant pel caviar o els fumats; també a l'ésser un aiguardent bastant neutre és molt utilitzat en cocteleria.

Les marques més conegudes són:

Vodka polonesa

Zubrowka
Vyboroba
Soplica
Tarniowka
Jarzębiak
Krabus
Zitnia

Vodka russa

Krepkaia
Rouskaia
Mokovskaia
Stolichnaia
Baltiskaia

També hi ha altres marques, ja que per tot arreu avui dia es sol destil·lar vodka (Smirnoff, Eristoff, Shalakov, Rusalka...).



Ginebra

La història ens parla d'un tal Franciscus de la Boe, també conegut per Silvius, com a la primera persona que, a mitjans del segle XVI va destil·lar un alcohol prèviament macerat en baies de ginebró conegut com a "Genever".



Del Genever naixerà la ginebra i la primera destil·leria afluïrà a Holanda, on la va obrir Ervin Lucas Bols i que encara continua funcionant. Era l'any 1575.

Però la popularitat d'aquest aiguardent es deu principalment als anglesos, i sobre tot a James Burrough, que a principis del segle XIX va fundar a Chelsea la mundialment famosa "Beefeater", una de les millors i més venudes ginebres d'avui. A ell es deu la fórmula de la ginebra seca coneguda com a "London Dry".



Així arribem als dos tipus de ginebra principals que coneixem que són:

- + La ginebra holandesa, que es produeix a partir d'un alcohol de gra no gaire pur, de forma que conserva part del sabor original del cereal.
- + La ginebra anglesa, al contrari, es fa a partir d'un alcohol neutre, incolor i insípid.

Les posteriors fases d'elaboració són similars, fent passar l'alcohol per un "llit" de baies de ginebró i afegint-hi (segons cada elaborador) angèlica, coriandre, fonoll, canyella, peles de taronja, etc.

Podem considerar la ginebra holandesa com a més forta, amb un marcat sabor a cereals i ideal per a prendre sola i freda.

La ginebra anglesa és més lleugera i suau, per a prendre en begudes llargues, amb gel o formant part d'alguns còctels.

Les marques més conegudes són:

Z.O. Genever Bols
Ulstcamp
Burnetts
Old Ton

Dutch Gin
Beefeater
Gordon's
Murray's

Oude Klasen
Tanqueray
Plymouth
Bombay



Altres aiguardents de cereals

AQUAVIT.- D'origen escandinau, elaborat de cereals i patata i perfumat amb comí. També es coneix com a "schnapps".

ARRACK.- També conegut per arrak, arraki, arck, raki, etc. És d'origen indi i elaborat a base de cereals i arròs principalment.

DOORNKAAT.- Destil·lat de cereals. D'origen alemany.

CORENWIJN.- Elaborat a Holanda a base d'ordi i moresc.

FINLÀNDIA.- Espècie de vodka elaborada en aquest país.

KORN.- Aiguardent de cereals alemany.

KRUPNIK.- Espècie de vodka elaborada amb mel originària de l'Europa de l'Est.

PECKTET.- Destil·lat de patata i elaborat a Noruega.

CHOUM.- A base d'arròs, originari d'Indoxina.

MAO TAI.- A base d'arròs, originari de la Xina.

